

7 ปี โครงการทวาย...ฝันที่เป็นจริงของไทยหรือของใคร...

(ทวายอัปเดต 7 ก.ค. 58)

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์
ประธานบริษัทในเครือ V-SERVE GROUP
อดีตนายกสมาคมและรองประธานสภาธุรกิจไทย-พม่า
9 กรกฎาคม 2558

ความเป็นมาของโครงการ

โครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรมทวายในจังหวัดทวาย ประเทศเมียนมาร์ตอนล่าง รัฐบาลไทยได้ลงนามความร่วมมือกับรัฐบาลเมียนมาร์ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2551 โดยบริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด หรือ ไอทีดี เป็นผู้ได้รับสัมปทานจากรัฐบาลเมียนมาร์เป็นผู้ลงทุน เดิมเฟสแรกส่วนที่เป็นท่าเรือน้ำลึกและถนน 2 เลน ระยะทาง 138 กิโลเมตร จากท่าเรือทวายเชื่อมถึงฝั่งไทยที่บ้านพุน้ำร้อน อำเภอบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งก่อสร้างโรงไฟฟ้าและระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในโครงการตามเงื่อนไขต้องก่อสร้างแล้วเสร็จในวันที่ 31 ธันวาคม 2558

อย่างไรก็ตามโครงการทวายใช้เงินลงทุนสูง แต่เดิมประเมินไว้ประมาณ 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทางเอกชนไทย (ไอทีดี) ไม่สามารถดำเนินการได้ทางไอทีดีได้ขอให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ ทำให้รัฐบาลสมัย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้มีมติ ครม.เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2552 เห็นชอบสนับสนุนการพัฒนาท่าเรือ น้ำลึกทวาย แต่ก็ไม่ได้มีการดำเนินการอย่างไร นอกเหนือจากมติ ครม.ดังกล่าว (ผู้เขียนในฐานะคณะกรรมการ โลจิสติกส์แห่งชาติ ได้รับมอบหมายให้เดินทางไปดูงานในพื้นที่)

ต่อมาในวันที่ 24 กรกฎาคม 2555 รัฐบาล น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้มีมติ ครม.รับโครงการทวาย เป็นโครงการของประเทศ โดยมีการลงนามความร่วมมือร่วมกับรัฐบาลเมียนมาร์ โดยเปลี่ยนสภาพจากเอกชน เป็นรัฐบาลไทยเข้าไปเป็นผู้ลงทุน (G to G) แทนบริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด โดยดำริจะมีการ จัดตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจหรือ “เอสพีวี” เข้ามาเป็นบริษัทร่วมทุนดำเนินการ แต่โครงการก็ไม่สามารถ ดำเนินการได้เพราะติดขัดที่มาของแหล่งทุน และด้านเทคนิคทางกฎหมายว่ารัฐบาลสามารถดำเนินการลงทุน นอกประเทศได้หรือไม่

อย่างไรก็ตามหลังจาก คสช.เข้ามาได้สนใจที่จะเดินหน้าโครงการทวายต่อ โดยรัฐบาลภายใต้ นายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีการตกลงความร่วมมือร่วมกับรัฐบาลเมียนมาร์ในการ เดินหน้าโครงการทวายฯ โดยในวันที่ 30 มกราคม 2558 รัฐบาลไทยและเมียนมาร์ เห็นชอบให้บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด เป็นผู้ชนะการประมูลก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ (มูลค่าประมาณ 3,500 ล้านบาท) ซึ่งต่อมาได้มีการทบทวนให้รัฐบาลญี่ปุ่นเข้าร่วมทุนในการพัฒนาโครงการแบบ 3 ฝ่าย โดยจะพัฒนาพื้นที่เฟสแรก 27 ตารางกิโลเมตร และนายชินโซ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ได้ยืนยันในคราว

มาเยือนประเทศไทยและเมียนมาร์ ว่าทางรัฐบาลญี่ปุ่นจะเข้าร่วมโครงการทวาย โดยมีการเจรจากันมาโดยตลอดจนถึงวันที่ 11 พฤษภาคม 2558 ทางรัฐบาลญี่ปุ่นแสดงความประสงค์พร้อมที่จะลงนามข้อตกลง 3 ฝ่าย พัฒนาท่าเรือและนิคมอุตสาหกรรมทวาย จนนำไปสู่การลงทุนความตกลงอย่างเป็นทางการในการประชุมผู้นำกลุ่มแม่น้ำโขง ณ นครโตเกียว เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2558

ทั้งนี้การที่ญี่ปุ่นได้เข้าร่วมพัฒนาท่าเรือทวาย ส่งผลต่อความชัดเจนว่าโครงการพัฒนาท่าเรือทวายซึ่งในอนาคตเป็นท่าเรือและเขตเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของอาเซียนบนพื้นที่ตอนใต้ของประเทศเมียนมาร์ จะสามารถเดินหน้าได้หลังจากเริ่มต้นโครงการมาตั้งแต่ปี 2551 ส่วนประเทศไทยจะสามารถใช้ประโยชน์หรือได้ประโยชน์อย่างไรกับโครงการ ทางรัฐบาลคงมีคำตอบที่ชัดเจนแล้ว (อ่านเพิ่มเติมที่ www.tanitsorat.com)

ทวาย...ภายใต้การลงทุน 3 ฝ่าย (ไทย-เมียนมาร์-ญี่ปุ่น)

การประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) วันที่ 30 มิถุนายน 2558 ที่จังหวัดเชียงใหม่ เห็นชอบร่างบันทึกเจตจำนง (เอ็มโอไอ) สามฝ่ายระหว่างรัฐบาลไทย เมียนมาร์และญี่ปุ่น เกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนา “โครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายประเทศพม่า” ครม.มอบหมายให้นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม และเลขาธิการสำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นผู้ลงนาม ส่วนผู้แทนของเมียนมาร์มอบหมายให้นายฮัง เสง่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงขนส่งของเมียนมาร์ เป็นผู้ลงนาม โดยมีการลงนามในเอ็มโอไอฉบับนี้ระหว่างการประชุมผู้นำกลุ่มน้ำโขง-ญี่ปุ่น ครั้งที่ 7 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีการประชุมกันระหว่างวันที่ 3-4 กรกฎาคม 2558 นี้ โดยมี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีของไทยเป็นสักขีพยานในการลงนาม

ทั้งนี้บันทึกข้อตกลงเป็นการแสดงเจตจำนงฯ มีผลในระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่วันที่ลงนาม และหลังจากนั้นจะต่ออายุอีกครั้งละ 5 ปี เว้นแต่ประเทศหนึ่งประเทศใดแจ้งยกเลิกเป็นลายลักษณ์อักษรแก่อีกสองประเทศล่วงหน้า 6 เดือน การลงนามในเอ็มโอไอฉบับนี้มีผลให้ญี่ปุ่นเข้ามามีบทบาทในการศึกษาการพัฒนาโครงการทวายในระยะสมบูรณ์อย่างเต็มรูปแบบ โดยรัฐบาลสามประเทศแสดงเจตจำนงที่จะศึกษาในรายละเอียดของแผนแม่บทการพัฒนาโครงการทวาย รวมทั้งการศึกษาเทคนิคที่จำเป็นการออกแบบทางวิศวกรรมและแผนการพัฒนาโดยละเอียด ภายใต้กรอบระยะเวลา 3 ปี เพื่อให้การดำเนินโครงการตกลงจัดตั้งบริษัทร่วมทุนนิติบุคคลเฉพาะกิจ (SPV) เข้ามาบริหารจัดการหาผู้ร่วมทุนภาคเอกชนและบริหารโครงการ

สำหรับสาระสำคัญของเอสพีวี คือ รัฐบาลไทยและรัฐบาลเมียนมาร์ยินดีให้รัฐบาลญี่ปุ่นเข้าร่วมลงทุนในบริษัททวาย เอส อี แซต ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นนิติบุคคลเฉพาะกิจ ผ่านทางหน่วยงานญี่ปุ่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (IBIC) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JICA) ทั้งสามประเทศตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับปรุงสัญญากรอบดำเนินการโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจทวาย (Framework Agreement) และสัญญาข้อตกลงผู้ถือหุ้น (Shareholder Agreement) ของเอสพีวี ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขการเข้าร่วมทุน ทั้งนี้ผู้ถือหุ้นจะพิจารณาโครงสร้างและบทบาทของเอสพีวีให้สอดคล้องกับการพัฒนาโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย

นอกจากนี้รัฐบาลสามประเทศยังมีความประสงค์ในเบื้องต้นให้มีจำนวนผู้ถือหุ้นและจำนวนกรรมการบริหารเอสพีวีของสามประเทศในอัตราส่วนที่เท่ากัน โดยดำเนินการภายใต้กรอบสัญญาข้อตกลงผู้ถือหุ้นและข้อบังคับของบริษัท (Articles of Association) ด้านการก่อสร้างทางหลวงในโครงการระยะสมบูรณ์ รัฐบาลญี่ปุ่นแสดงเจตจำนงที่จะดำเนินการศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้นโดยเร็วที่สุด เพื่อสำรวจเส้นทางการก่อสร้างทางหลวงสายใหม่สำหรับโครงการระยะสมบูรณ์ ทั้งสามประเทศยืนยันให้เส้นทางของทางหลวงสายใหม่สำหรับโครงการระยะสมบูรณ์จะสอดคล้องกับถนนช่องทางเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายสู่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ ที่มีอยู่ภายใต้กรอบความเหมาะสม โดยทั้งสามประเทศจะหารือร่วมกันถึงแนวทางการออกแบบที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดสำหรับการใช้งานด้านอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงการ (อ่านรายละเอียดเอ็มไอโอท่ายรายงาน)

ซ้ำแหละ...ข้อตกลงร่วมทุนทวาย 3 ฝ่าย

การลงนามระหว่างนายกรัฐมนตรีไทย-สหภาพเมียนมาร์-ญี่ปุ่น ณ นครโตเกียว เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2558 การลงนามเป็นบันทึกเพียงแสดงเจตจำนง หรือ MOI ว่าทั้ง 3 ประเทศ จะเข้าร่วมลงทุนในบริษัททวายเอสอีแซด ดิเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นนิติบุคคลเฉพาะกิจ หรือ SPV โดยทั้ง 3 ฝ่ายจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติการ

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ MOI ที่ระบุไว้ในวรรค 1 ข้อ 3 ซึ่งระบุไว้ชัดเจนว่าทั้ง 3 ประเทศรับทราบความจำเป็นที่จะต้องแยกสถานะโครงการพัฒนาทวายระยะแรกและโครงการพัฒนาทวายระยะสมบูรณ์ รวมทั้งความชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ของ SPV ในโครงการทั้ง 2 ระยะ ข้อนี้เป็นประเด็นที่เข้าใจว่ารัฐบาลญี่ปุ่นมีความระมัดระวังเกี่ยวกับการเข้าไปผูกพันกับโครงการทวาย

บันทึกข้อตกลงไม่ได้มีการระบุถึงจำนวนเงินหรือหุ้นของ SPV ว่าจะมีเท่าใด เพียงแต่ระบุกว้างๆว่าทั้ง 3 ประเทศจะถือหุ้นในสัดส่วนที่เท่ากัน ซึ่ง MOI ในวรรค 2 ระบุความร่วมมือเป็นเพียงด้านเทคนิคในการพัฒนาโครงการระยะสมบูรณ์ เช่น การออกแบบวิศวกรรม, แผนการพัฒนา ส่วนรายละเอียดอื่นๆจะดำเนินการอย่างไรไม่ได้มีการระบุรวมทั้งไม่มีข้อความใดๆระบุว่า จะเข้าไปพัฒนาอะไรบ้างในโครงการ

ในวรรค 3 ของข้อตกลงได้กล่าวถึงการก่อสร้างทางหลวงในโครงการระยะสมบูรณ์ โดยรัฐบาลญี่ปุ่นจะดำเนินการศึกษาความเหมาะสมและสำรวจเส้นทางก่อสร้างทางหลวงสายใหม่เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่ชายแดนไทย

ด้านสิ่งแวดล้อม เข้าใจว่าทางรัฐบาลพม่ามีการกำหนดเจตนาให้ทั้ง 3 ประเทศจะต้องดำเนินมาตรการที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพราะก่อนหน้านี้รัฐบาลพม่ามีจุดยืนชัดเจนว่าไม่ต้องการอุตสาหกรรมซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

บทสุดท้ายซึ่งอยู่ในวรรค 6 ระบุว่าบันทึกแสดงเจตจำนงหรือ MOI มีผลระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันลงนามและสามารถต่ออายุอีกครั้งละ 5 ปี **ประเทศหนึ่งประเทศใดในสามประเทศสามารถแจ้งยกเลิกเป็นลาย**

ลักษณะอักษรแก่อีก 2 ประเทศภายใน 6 เดือนล่วงหน้า หากเป็นภาคเอกชนสัญญาซึ่งมีข้อความระบุเช่นนี้ แสดงว่าคู่สัญญายังไม่เชื่อมั่นที่จะผูกพันตนเองเพราะยกเลิกได้ง่ายๆโดยอีกฝ่ายไม่ต้องเห็นชอบ

ในความเห็นส่วนบุคคล การลงนามข้อตกลงสามฝ่ายครั้งนี้ก็ใช้ว่าโครงการทวายจะขับเคลื่อนได้อย่างชัดเจนเพราะเป็นเพียงการศึกษาและให้ความร่วมมือทางเทคนิค ข้อความที่ระบุค่อนข้างหลวมและระมัดระวัง การเข้าไปผูกพัน ซึ่ง**กรณีของญี่ปุ่น**ให้ความสนใจการลงทุนที่เขตทิวลาว่าและรอบนครย่างกุ้งซึ่งรัฐบาลญี่ปุ่นลงทุนโครงสร้างพื้นฐานไปกว่า 16,000 ล้านบาทแล้ว ดังนั้นการที่ญี่ปุ่นจะนิ่งโดยไม่สนใจทวายคงเป็นสิ่งที่ทำให้รัฐบาลเมียนมาร์อาจไม่ค่อยพอใจนัก

สำหรับ**ประเทศไทย**ซึ่งใกล้ชิดกับประเทศเมียนมาร์ แต่โครงการทวายเป็นเรื่องผลประโยชน์ของเอกชนจึงมีความระมัดระวังในการที่รัฐบาลไทยจะเข้าไปผูกพันด้านการเงิน สำหรับ**ประเทศเมียนมาร์**ซึ่งเร่งรัดรัฐบาลไทยมาโดยตลอด ซึ่งรัฐบาลก่อนหน้านี้ได้ไปลงนามความร่วมมือว่าจะพัฒนาโครงการทวาย ทางรัฐบาลเมียนมาร์ซึ่งกำลังจะมีการเลือกตั้งในเร็ววันจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่าโครงการนี้ไปถึงไหนเพราะล่วงเลยเวลาหลายปี อย่างน้อยการลงนามความร่วมมือหรือ MOI ครั้งนี้คงทำให้รัฐบาลทั้ง 3 ประเทศมีทางออกในการยืดเวลาออกไป

ทวาย...ในมุมมองของนักลงทุนไทย

ภาคเอกชนไทยที่ให้ความสนใจในการร่วมทุนใน “โครงการทวาย” นอกจาก บริษัท อิตาเลียนไทย, กลุ่มบ้านปู ยังมีกลุ่มอมตะซึ่งเป็นผู้พัฒนานิคมอุตสาหกรรมรายใหญ่ของไทย และที่ผ่านมาได้เข้าไปพัฒนานิคมอุตสาหกรรมทั้งที่นครโฮจิมินห์และกรุงฮานอยของประเทศเวียดนาม จากการมีโอกาสพูดคุยกับผู้บริหาร “กลุ่มอมตะ” เห็นว่าการลงทุนในประเทศเมียนมาร์และโครงการทวายอาจต้องใช้เวลาเพราะมีปัญหาด้าน**ความชัดเจนของกฎหมาย, โครงสร้างพื้นฐาน, ปัญหาคน** แต่มีอนาคตเพราะมีความเหมาะสมที่จะเป็นนิคมปิโตรเคมีคอลที่สำคัญของภูมิภาค ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของพื้นที่, ปัญหาผังเมือง, การขาดแคลนแรงงาน และด้านสิ่งแวดล้อม แต่กรณีทวายทางรัฐบาลเมียนมาร์ก็ไม่ต้องการให้มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเหมือนกรณีมาบตาพุด จังหวัดระยอง

จากการพูดคุยกับนักลงทุนญี่ปุ่น มองว่า “ทวาย” เป็นโอกาสของไทย-เมียนมาร์และญี่ปุ่น ซึ่งกลุ่มทุนขนาดใหญ่ของญี่ปุ่นให้ความสนใจ เช่น อิโตชู, ซีอีโต้, มาร์ูเบนอิต้า ฯลฯ ให้ความสนใจ อีกทั้งการที่ประเทศเมียนมาร์มีแหล่งแก๊สธรรมชาติและแหล่งน้ำมัน เช่น แหล่งเยตากุนและกำลังเปิดประมูลแหล่งแก๊สและน้ำมัน นอกจากนี้ฝั่งอีก 50 แห่ง ประเมินว่าพม่ามีน้ำมันประมาณ 226 ล้านบาร์เรล และแก๊สธรรมชาติอีก 4.57 แสนล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งนอกจาก ปตท.สผ.ของไทยได้รับสัมปทานการเจาะสำรวจยังมีกลุ่ม EPI Holding จากฮ่องกง, กลุ่มโทเทลของฝรั่งเศส, กลุ่มอีโอเปโตรของสวิสเซอร์แลนด์, กลุ่มบริษัทปิโตรนาสของมาเลเซีย, กลุ่มบริษัทวีดีโซคส์ของออสเตรเลีย ซึ่งจะเอื้อให้เมียนมาร์เป็นแหล่งผลิตปิโตรเคมีคอลที่ใหญ่ที่สุดของอาเซียน

ทั้งนี้ความเป็นไปได้ของท่าเรือและนิคมอุตสาหกรรมทวายเป็นทางเลือกของนักลงทุนที่จะเข้าไปลงทุนในประเทศเมียนมาร์ ซึ่งมีทางเลือกการลงทุนในเขต “ทิลาวา” ใกล้กับนครย่างกุ้งซึ่งทั้งรัฐบาลและเอกชนญี่ปุ่นได้เข้าไปลงทุนทั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและพัฒนาท่าเรือน้ำลึก โรงไฟฟ้าและโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งโครงการเดินหน้าไปตั้งแต่ปี 2557 กรณีของ “ทวาย” ซึ่งห่างจากนครย่างกุ้งประมาณ 900 กิโลเมตร แต่ห่างจากชายแดนไทย (พุน้ำร้อน) เพียง 138 กิโลเมตร ความเป็นไปได้ขึ้นอยู่กับนักลงทุนไทยจะนำจุดแข็งทั้งของเมียนมาร์และของไทยมาใช้ได้ ซึ่งรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ประกาศให้มีเขตเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรีและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับถนนที่จะมาจากทวาย ซึ่งสามารถเป็นเขตลงทุนในอุตสาหกรรมชายแดนซึ่งต้องพึ่งพาแรงงานจากเมียนมาร์และวัตถุดิบโดยเฉพาะอาหารทะเลทั้งจากจังหวัดมะริด, จังหวัดเกาะตง (เกาะสอง) และทวาย ซึ่งเป็นแหล่งประมงที่ใหญ่ที่สุดของเมียนมาร์ภาคใต้

ทั้งนี้การลงทุนทวาย ภาพยังไม่ชัดเจนว่าไทยจะได้รับประโยชน์อย่างไร เพราะเป็นการลงทุนนอกประเทศครั้งแรกของรัฐบาลไทย ขณะที่อุตสาหกรรมที่จะไปลงทุนในเมียนมาร์มีทางเลือกการลงทุนทั้งที่นครย่างกุ้ง, ทิลาวา, พะโค, ผาอาน, เมาะลำไย หรือที่นิคมอุตสาหกรรมที่เมียวดี แต่ต้องยอมรับว่าการขยายพื้นที่อุตสาหกรรมของไทยในอนาคตจะทำได้เพราะข้อจำกัดของการยอมรับของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเคมีคอลไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ แม้แต่การก่อสร้างท่าเรือฝั่งตะวันตก เช่น ท่าเรือปากบาราให้เป็นท่าเรือน้ำลึกรองรับอุตสาหกรรมปิโตรคองทำได้ ดังนั้นโครงการทวายอาจเป็นทางเลือกของไทยเพียงแต่รัฐบาลไทยจะเข้าไปผูกพันโดยตรงเป็นเรื่องความละเอียดอ่อนเพราะการลงทุนล้วนมีความเสี่ยง

อย่างไรก็ตามโครงการทวายคงไม่ได้เกิดขึ้นได้ในเร็ว ๆ นี้ถึงแม้จะมีข้อตกลง “เอ็มโอไอ” ที่มีการลงนามที่นครโตเกียวโดยนายกรัฐมนตรีของทั้ง 3 ประเทศ แต่เป็นเพียงเจตจำนงความร่วมมือโครงการพัฒนาทวายระยะแรกซึ่งเกี่ยวข้องเฉพาะด้านการศึกษาโครงการและด้านเทคนิค รวมทั้งการออกแบบและเป็นการแสดงว่าจะมีการร่วมทุนผ่านนิติบุคคลเฉพาะกิจ หรือ SPV ซึ่งยังไม่มีมีการกล่าวถึงจำนวนเงินที่ต้องลงทุนและรายละเอียดของโครงการท่าเรือทวายและนิคมอุตสาหกรรมที่เป็นรูปเป็นร่างจริงๆ “โครงการทวาย” คงเป็น “ซีรี่ย์ยาว” ต้องมีอีกหลายตอนให้ติดตามกัน.....

DAWAI MEMORANDAM OF INTENT

บันทึกแสดงเจตจำนง (สามฝ่าย) พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย

ลงนามเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2558

ณ นครโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

บันทึกแสดงเจตจำนงสามฝ่ายระหว่างรัฐบาลแห่งสหภาพเมียนมาร์ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลญี่ปุ่น เกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโครงการเศรษฐกิจพิเศษทวาย รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลญี่ปุ่น (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “สามประเทศ”) ระลึกถึงการก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในสิ้นปี ค.ศ.2015

ตระหนักถึงความสำคัญของความร่วมมือสามประเทศในการพัฒนาที่ครอบคลุมของโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “โครงการ”) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างบูรณาการ และยกระดับการเชื่อมโยงภายในและโดยรอบของภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ได้แสดงเจตจำนงในการร่วมมือกันพัฒนาโครงการ ดังนี้

วรรคที่ 1 การลงทุนในนิติบุคคลเฉพาะกิจ (SPV)

1. รัฐบาลพม่าและรัฐบาลไทย ยินดีรับเจตจำนงของรัฐบาลญี่ปุ่นที่จะเข้าร่วมลงทุนในบริษัททวาย เอส อี แซด ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “SPV”) ผ่านขั้นตอนที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับได้ ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan Bank for International Cooperation : JBIC) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency : JICA) เป็นต้น

2. ด้วยเหตุนี้ทั้ง 3 ประเทศตระหนักถึงความจำเป็นของการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติและการประสานงานที่เหมาะสมและรวดเร็ว รวมทั้งการปรับปรุงสัญญากรอบการดำเนินโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและสัญญาข้อตกลงผู้ถือหุ้น SPV ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่ระบุก่อนหน้านี้สำหรับการเข้าร่วมลงทุน ทั้งนี้ผู้ถือหุ้นของ SPV จะพิจารณาถึงการสร้างความแข็งแกร่งแก่บทบาทของ SPV และโครงสร้างการกำกับดูแล ให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่ครอบคลุมของโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย อีกทั้งจะให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายเพื่อปรับปรุงข้อตกลงที่ลงนามไปแล้วก่อนหน้านี้ในประเด็นที่จำเป็น

3. ดังนั้น ทั้ง 3 ประเทศรับทราบความจำเป็นที่จะรับรอง “สถานะที่แยกออกจากกันอย่างชัดเจน” ระหว่าง “โครงการพัฒนาระยะแรก” และโครงการในระยะสมบูรณ์ ตลอดจนสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ของ SPV ในการพัฒนาทั้ง 2 ระยะ

4. ทั้ง 3 ประเทศมีความประสงค์ในเบื้องต้นให้มีการถือหุ้น SPV และจำนวนกรรมการบริหาร SPV จาก 3 ประเทศในอัตราส่วนที่เท่ากัน โดยกรรมการบริหารจะดำเนินการและมีหน้าที่รับผิดชอบภายใต้กรอบสัญญาข้อตกลงผู้ถือหุ้นและข้อบังคับของบริษัท

5. ทั้ง 3 ประเทศตระหนักร่วมกันว่าควรมีการทบทวนบทบาท อำนาจหน้าที่ และการกำกับดูแลของ SPV เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งภายใต้แผนการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน โดยอยู่ภายใต้การหารือร่วมกันระหว่าง 3 ประเทศในมุมมองที่เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินกิจกรรม กลไกการตัดสินใจ ความยั่งยืนทางการเงิน งบประมาณ และบุคลากรเพื่อให้ SPV สามารถส่งเสริมและขึ้นนำโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วรรค 2 ความร่วมมือทางเทคนิคในการพัฒนาโครงการระยะสมบูรณ์

1. ทั้งสองประเทศมีเจตจำนงที่จะร่วมกันศึกษาในรายละเอียดของแผนแม่บทการพัฒนาโครงการ โดยการดำเนินการศึกษาทางเทคนิคที่จำเป็น การออกแบบทางวิศวกรรม และแผนการพัฒนาโดยละเอียด ภายใต้กรอบเวลา 3 ปี เพื่อให้การดำเนินโครงการระยะสมบูรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ความร่วมมือทางเทคนิคดังกล่าวต้องสอดคล้องกับแผนงานพัฒนาระยะยาวของเมียนมาร์ และแผนงานพัฒนาของภูมิภาคในภาพรวม ตลอดจนคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาระยะแรกตามความเหมาะสม

2. รัฐบาลญี่ปุ่นแสดงเจตจำนงที่จะให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่โครงการ โดยขอความช่วยเหลือทางเทคนิคจะต้องเห็นชอบร่วมกันระหว่างสามประเทศ

3. ทั้งสามประเทศจะใช้ประโยชน์จากแบบจำลองที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นในการปรับปรุงและจัดทำรายละเอียดของแผนแม่บทการพัฒนาโครงการ

วรรค 3 การก่อสร้างทางหลวงในโครงการระยะสมบูรณ์

1. รัฐบาลญี่ปุ่นแสดงเจตจำนงที่จะดำเนินการศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้นโดยเร็วที่สุด เพื่อสำรวจเส้นทางก่อสร้างทางหลวงสายใหม่สำหรับโครงการระยะสมบูรณ์

2. ทั้งสามประเทศยืนยันให้เส้นทางหลวงสายใหม่ สำหรับโครงการระยะสมบูรณ์จะต้องสอดคล้องกับถนนสองช่องทางเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายสู่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ที่มีอยู่ภายใต้กรอบความเหมาะสม

ทั้งนี้ทั้งสามประเทศจะหารือร่วมกันถึงแนวทางออกแบบที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดสำหรับใช้งานด้านอุตสาหกรรมการพัฒนาโครงการ

วรรค 4 การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสังคม

ทั้งสามประเทศตระหนักถึงประโยชน์จากโครงการที่จะช่วยลดช่องว่างการพัฒนา โดยการสร้างงานให้แก่ประชาชนชาวเมียนมาร์ นอกจากนี้ทั้งสามประเทศมีเจตนาที่จะดำเนินมาตรการที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

วรรค 5 อื่นๆ

ทั้งสามประเทศตระหนักถึงผลประโยชน์จากการมีที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานระหว่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์จากแหล่งเงินทุนของรัฐในการพัฒนาโครงการภายใต้กรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้การคัดเลือกที่ปรึกษาจะพิจารณาจากความเชี่ยวชาญในประเด็นนั้นๆ อีกครั้งหนึ่ง

วรรค 6 ข้อบทสุดท้าย

บันทึกแสดงเจตจำนงฉบับนี้มีผลเป็นระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ลงนามและหลังจากนั้นจะต่ออายุอีกครั้งละ 5 ปี เว้นแต่ประเทศหนึ่งประเทศใดในสามประเทศแจ้งยกเลิกเป็นลายลักษณ์อักษร แก่อีกสองประเทศหกเดือนล่วงหน้า
